

ayurveda en chirurgie

Geschiedenis

Ayurveda is het oudst bekende geneeskundige systeem. De eerste teksten werden op schrift gesteld ongeveer 1000 jaar v.Chr. Voor die tijd werd de kennis alleen mondeling doorgegeven. De eerst bekende tekst is de *Sushruta Samhita*. *Samhita* betekent compendium en Sushruta was een bekende Ayurvedische arts ofwel vaidya die leefde tussen 1000 en 800 v.C. (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1.

Sushruta wordt beschouwd als de 'vader van de plastische chirurgie'¹⁾. In de *Sushruta Samhita* worden de volgende onderwerpen behandeld: hygiëne, verloskunde, oogheelkunde, psychosomatische aandoeningen en geneeskundige substanties. Het compendium bevat verder hoofdstukken over algemene geneeskundige principes en farmacologische classificaties, pathologie, 10 hoofdstukken over menselijke anatomie, 34 hoofdstukken over de medische en chirurgische behandeling van verschillende ziekten en 8 hoofdstukken over toxicologie. Verder worden ruim 125 chirurgische instrumenten beschreven (zie afbeelding 2). De soorten operaties die beschreven worden in de *Sushruta Samhita* zijn o.a.: staaroperaties, neus-reconstructies, plastische chirurgie, verwijdering van nierstenen, verwijdering van aambeien en anale fibromen en tandheelkundige behandelingen/operaties²⁾. De *Sushruta Samhita* werd rond 1250 n.C. vertaald in het Arabisch en de kennis van de Ayurvedische chirurgie begon zich te verspreiden van India naar Arabië en Perzië en vandaar naar Egypte. In de 15de eeuw beschreef de Italiaanse chirurg Tagliacozzi precies dezelfde techniek om de neus te reconstrueren als die 2000 jaar daarvoor door Sushruta was beschreven.³⁾

Bij het doorvoeren van operaties werd rekening gehouden met de 'marma's', of vitale punten die met elkaar verbonden zijn door een netwerk van 'nadis', of subtiele kanaaltjes. In de *Sushruta-Samhita* is er een heel hoofdstuk gewijd aan dit onderwerp, inclusief beschrijving van de symptomen wanneer deze marma's beschadigd zijn.⁴⁾ Deze kennis heeft in het buurland China een hele eigen ontwikkeling doorgemaakt die nu nog toegepast wordt in de Traditionele Chinese Geneeskunde.^{5,6)} Ook geeft dit een raakvlak met de neuuraaltherapie.

Ayurvedische begeleiding van operatie-patiënten

Sushruta beschrijft verschillende operaties, inclusief voorbereiding en nazorg van de patiënt.⁷⁾ De patiënt kreeg voor de operatie bijvoorbeeld een olie-massage, hetgeen een sederende invloed heeft.⁸⁾ Met de komst van de anesthesie heeft de chirurgie veel meer mogelijkheden gekregen. Maar anesthesie kan onder omstandigheden langer durende schade veroorzaken aan de hersenen, met name bij kinderen⁹⁾, geheugen^{10,11)} en de lever¹²⁾. Deze

Afbeelding 2.

ongewenste effecten kunnen mogelijk verlicht worden door ayurvedische fytotherapie: Brahmi (*Bacopa monnieri*) heeft een neuroprotectieve werking^{13,14)} en kan het geheugen verbeteren¹⁵⁾. Ook *Mucuna Pruriens* beschermt het zenuwstelsel en heeft een anti-Parkinson-effect.¹⁶⁾ *Phyllanthus Niruri* (*Bhumyamalaki*) heeft een hepatoprotectieve werking¹⁷⁾, die ook op DNA-niveau gedocumenteerd is¹⁸⁾, net als *Boerhaavia diffusa*¹⁹⁾. In de praktijk werkt ayurveda meestal met complexpreparaten. Door de synergie tussen de bestanddelen wordt de werking versterkt, zoals bijvoorbeeld bij de combinatie van Brahmi met rozemarijn.²⁰⁾ Ook het complex-preparaat Maharishi Amrit Kalash (MA 4 en MA 5) heeft een neuroprotectieve werking.^{21,22)} In de praktijk heb ik goede ervaringen met de toepassing van bovengenoemde fytotherapie bij patiënten die een operatie moeten ondergaan: ze herstellen sneller en hebben minder last van bijwerkingen. Meer praktijkonderzoek in samenwerking met huisartsen is nodig.

*) Bij de referenties naar Ayurvedische fytotherapie is een keuze gemaakt uit de vele referenties die te vinden zijn in Pubmed en Medline.

Ayurvedische behandeling van chirurgische indicaties

Bij een aantal ziektebeelden heeft de huisarts de keuze tussen conservatieve behandeling en operatie. Een niet-chirurgische behandeling is kostenbesparend en niet of minder beschadigend voor de patiënt. Er worden per jaar aardig wat operaties uitgevoerd die niet per se nodig zijn²³⁾. In het voortraject, wanneer de huisarts een operatie overweegt, is het goed om de praktische mogelijkheden van Ayurvedische therapie mee te laten wegen. Bij de volgende indicaties kan conservatieve Ayurvedische behandeling mogelijk een operatie voorkomen²⁴⁾. Sinusitis, tonsillitis, neusseptumdeviatie, nierstenen, cysten, waaronder polycystisch ovariumsyndroom (PCOS), galstenen, benigne prostaatvergroting, prostaatkanker, spondylitis, hemorrhoiden, uterine fibromen, myomen.

Case studies

Polycystus ovarium syndroom

Het polycystus ovariumsyndroom (PCOS) is onder bepaalde omstandigheden een indicatie voor een operatie. De oorzaak is niet geheel duidelijk²⁵⁾, maar er zijn enige aanwijzingen dat hormoonverstorende chemicaliën een rol spelen²⁶⁾. In proefdiermodellen wordt deze hypothese bevestigd^{27,28)}. PCOS gaat samen met acne, hirsutisme, verhoogde LH-secretie, onvruchtbaarheid, verhoogde frequentie van vroeggeboorte, insulineresistentie, glucose-intolerantie, obesitas, hyperlipidemie, type-2-diabetes en hart- en vaatziekten. Op het spreekuur kwam een vrouw van 48 jaar met de diagnose PCOS en matig overgewicht. Eén cyste van 10 cm doorsnee en meerdere kleine cysten op beide eierstokken. De afspraak voor de operatie was gemaakt, maar ze wilde graag een natuurlijke behandeling. Deze bestond uit een complex-preparaat met onder andere *Boerhaavia diffusa* en *Aegle Marmelos*. Na drie maanden therapie bleek de grote cyste ruim 20% kleiner geworden en werd er geen enkele kleine cyste meer gedetecteerd. Bovendien was zij enige kilo's afgevallen. Volgens de literatuur is dit resultaat mede toe te schrijven aan de fytotherapie: *Boerhaavia diffusa* heeft een antiproliferatieve^{29,30)}, antidiabetische³¹⁾ en een anti-oestrogene werking²⁹⁾ en *Aegle Marmelos* verlaagt de insuline-restisentie³²⁾. Zo werkt de fytotherapie op verschillende aspecten van het syndroom, niet alleen op één verschijnsel.

Sinusitis

Een meisje van 15 heeft sinds drie weken sinusitis: zowel frontalis als maxillaris. Daarbij algehele malaise, hoofdpijn en een dusdanig slechte concentratie dat ze niet naar school kan. Therapie met antibiotica zowel van de huisarts,

als ook een tweede kuur van de KNO-arts bracht geen verandering in haar welbevinden. De mogelijkheid van een operatie aan het neustussenschot werd met haar en haar moeder besproken. De Ayurvedische therapie bestond uit een aantal 'nasya-behandelingen': massages van hoofd, nek- en schouders, stomen met een desinfecterende aroma-olie, en aansluitend neusdruppels die in nies-reactie opwekken. Bij de eerste behandeling begon al enig vastzittend slijm los te komen en na de vijfde behandeling had ze ruim 10 pakjes zakdoekjes vol geproest. Haar hoofdpijn en het gevoel van algehele malaise was nage-noeg verdwenen.

Gezien mijn positieve ervaringen met deze en andere bovengenoemde indicaties stel ik een pilotproject voor waarbij Ayurvedische behandelingen voor bovengenoemde indicaties in samenwerking met huisartsen verder systematisch geëvalueerd worden. ■

Samenvatting

In dit artikel wordt ingegaan op Ayurveda en chirurgie. Volgens geschiedkundige bronnen is de kennis en beoefening van de huidige Europese chirurgie afkomstig van de Ayurvedische beoefening van de chirurgie in India 2500 jaar geleden en is die via Perzië en Arabië eerst naar Italië en vervolgens verder naar Europa gekomen. Er wordt kort ingegaan op de Ayurvedische begeleiding van operatie-patiënten en ook worden een aantal indicaties gesproken, waarbij conservatieve Ayurvedische behandeling mogelijk een operatie kan voorkómen. Om de Ayurvedische behandeling voor in deze context verder te evalueren wordt een pilot project gesuggereerd.

Summary

This article is about Ayurveda and surgery. According to historical sources the knowledge and practice of the current European surgery has its roots in the Ayurvedic practice 2500 years ago in India and it came through Persia and Arabia to Italy and the rest of Europe. The Ayurvedic guidance of operation-patients is dealt with in brief and a number of indications are discussed in which conservative Ayurvedic treatment may prevent an operation. To further evaluate the Ayurvedic treatment in this context a pilot project is suggested.

Key words Ayurveda, surgery, Sushruta, boerhaavia diffusa, aegle marmelos, PCOS, sinusitis.

Referenties

- Champaneria, Manish C. (2014): *Sushruta, Father of Plastic Surgery*. Annals of Plastic Surgery & Volume 73, Number 1, July 2014
- Bhishagratna KK. (1907) *An English Translation of the Sushruta Samhita translated and edited by Kaviraj Kunjalal Bhishagratna*, 3rd ed. Varanasi, India, Chowkhamba Sanskrit Series Office, 2005; vol 1-3
- Saraf, S. (2006) *Sushruta: Rhinoplasty in 600 B.C.* The Internet Journal of Plastic Surgery Volume 3 Number 2 <http://ispub.com/IJPS/3/2/7839>.
- Bhishagratna (zie 2) deel 2 - chapter 7 *The marmas or vital parts of the body* blz. 173-190.
- Ramey, D. (2000): *A Review of the Evidence for the Existence of Acupuncture Points and Meridians*. AAEP Proceedings, Vol 46 p. 220-224.
- Mishra, D.P. (2014): *Marma, the multi dimensional healing points of Ayurveda*. International Ayurvedic Medical Journal, Volume 2; Issue 1; Jan - Feb 2014.
- Bhishagratna (zie 2) Vol 2, *Chikitsasthana* chapter 7. blz 316.
- Field, T. (2010) *Moderate pressure is essential for massage therapy effects*. Int J Neurosci. 2010 May;120(5).
- Loftis GK. (2012) *Anesthesia-induced neuronal apoptosis during synaptogenesis: a review of the literature*. AANA Journal. 80(4):291-8, 2012 Aug.
- Karhunen, U. en Jonn, G. (1982) *A comparison of memory function following local and general anaesthesia for extraction of senile cataract*. Acta Anaesthesiologica Scandinavica. 26(4):291-6, 1982 Aug.
- Culley, D. J. et al (2004) *Long-term Impairment of Acquisition of a Spatial Memory Task following Isoflurane-Nitrous Oxide Anesthesia in rats*. Anesthesiology 2004; 100:309-14
- Arslan, M. et al (2009) *Comparison of effects of anaesthesia with desflurane and enflurane on liver function*. Singapore Medical Journal. 50(1):73-7, 2009 Jan.
- Shinomol G. K. et al (2012) *Pretreatment with Bacopa monnieri extract offsets 3-nitropropionic acid induced mitochondrial oxidative stress and dysfunctions in the striatum of prepubertal mouse brain*. Canadian Journal of Physiology and Pharmacology, 2012, 90(5): 595-606.
- Ayyathan, D. M. et al (2015): *Neuroprotective effect of Brahmi, an ayurvedic drug against oxidative stress induced by methyl mercury toxicity in rat brain mitochondrial-enriched fractions*, Natural Product Research, 29:11, 1046-1051.
- Piyabhan P; Wetchateng T. (2015) *Bacopa monnieri (Brahmi) Enhanced Cognitive Function and Prevented Cognitive Impairment by Increasing VGLUT2 Immunodensity in Prefrontal Cortex of Sub-Chronic Phencyclidine Rat Model of Schizophrenia*. Journal of the Medical Association of Thailand. 98 Suppl 3:57-15, 2015 Apr.
- Lampariello LR et al (2012): *The Magic Velvet Bean of Mucuna pruriens*. [Review] Journal of Traditional & Complementary Medicine. 2(4):331-9, 2012 Oct.
- Manjrekar AP et al (2008): *Effect of Phyllanthus niruri Linn. treatment on liver, kidney and testes in CCl4 induced hepatotoxic rats*. Indian Journal of Experimental Biology. 46(7):514-20, 2008 Jul.
- Amin et al. (2013): *Gene expression profiling reveals underlying molecular mechanism of hepatoprotective effect of Phyllanthus niruri on thioacetamide-induced hepatotoxicity in Sprague Dawley rats*. BMC Complementary and Alternative Medicine 2013, 13:160.
- Olaleye, M.T. (2010): *Antioxidant activity and hepatoprotective property of leaf extracts of Boerhaavia diffusa Linn against acetaminophen-induced liver damage in rats*. Food and Chemical Toxicology 48 (2010) 2200-2205.
- Ramachandran C. et al (2014): *Improved Neuroprotective Effects by Combining Bacopa monnieri and Rosmarinus officinalis Supercritical CO2 Extracts*. Journal of Evidence-Based Complementary & Alternative Medicine 2014, Vol. 19(2) 119-127.

- Vohra, B. P. et al (1999): *Maharishi Amrit Kalash rejuvenates ageing central nervous system's antioxidant defence system: an in vivo study*. Pharmacological Research. 40(6):497-502, 1999 Dec.
- Vohra, B.P et al (2001) *Effect of Maharishi Amrit Kalash an ayurvedic herbal mixture on lipid peroxidation and neuronal lipofuscin accumulation in ageing guinea pig brain*. Indian Journal of Experimental Biology. 39(4):355-9, 2001 Apr.
- persbericht van 23-2-2013: <http://www.skipr.nl/actueel/id13851-cz-zeker-25000-onnodige-operaties-per-jaar.html> geraadpleegd op 18-10-2015, 13.35 uur.
- Patil, Sunil B.: *Medical Management of Surgical Indications - an Ayurvedic Approach*. International Ayurveda Congress 11-12 april 2015. video opname te zien op: <http://internationalayurvedacongress.com/schedule/>
- NHG-standaard amenorrhoe: <https://www.nhg.org/standaarden/volledig/nhg-standaard-amenorrhoe>, noot 5
- WHO Library (2012): *State of the science of endocrine disrupting chemicals 2012 / edited by Åke Bergman, Jerrold J. Heindel, Susan Jobling, Karen A. Kidd and R. Thomas Zoeller*. blz 48.
- Shi, D en Vine, D. (2012): *Animal models of polycystic ovary syndrome: a*

- focused review of rodent models in relationship to clinical phenotypes and cardiometabolic risk*. Fertility and Sterility® Vol. 98, No. 1, July 2012. blz 188.
- Walters, K.A. et al (2012): *Rodent Models for Human Polycystic Ovary Syndrome*. Biology of reproduction (2012) 86(5):149, 1-12. blz 5.
 - Sreeja, S en Sreeja, S. (2009): *An in vitro study on antiproliferative and antiestrogenic effects of Boerhaavia diffusa L. extracts*. J Ethnopharmacol. 2009 Nov 12;126(2)
 - Srivastava, R. et al (2011): *Inhibition of Human Cervical Cancer Cell Growth by Ethanolic Extract of Boerhaavia diffusa Linn. (Punarnava) Root*. Evidence-Based Complementary and Alternative Medicine Volume 2011, Article ID 427031, 13 pages.
 - Pari, L. en Satheesh, M. A. (2004) *Antidiabetic activity of Boerhaavia diffusa L.: effect on hepatic key enzymes in experimental diabetes*. Journal of Ethnopharmacology 91 (2004) 109-113
 - Gautam, S. et al (2015): *Aegeline from Aegle marmelos stimulates glucose transport via Akt and Rac1 signaling, and contributes to a cytoskeletal rearrangement through PI3K/Rac1*. Eur J Pharmacol. 2015 Sep 5;762:419-29.

(advertentie)

(advertentie)

Wilt u adverteren in Tijdschrift voor Integrale Geneeskunde? (TIG)

Bel of mail naar:

T 020 - 614 96 60

E adverteren@tigweb.nl

Nascholing – Antroposofische geneesmiddelen als complement bij een homeopathische behandeling

Vrijdagnamiddag 1 april 2016

Programma

vanaf 12.00 uur

- lunch

13.00 - 14.45 uur

- Van plant tot antroposofisch geneesmiddel
- Inleiding en bezoek Weleda plantentuin en laboratorium
- Benjamin de Smet, antroposofisch apotheker

15.00 - 17.00 uur

- Antroposofische geneesmiddelen als complement bij een homeopathische behandeling
- Egbert van Wijk, homeopathisch en antroposofisch huisarts

Locatie Weleda, Platinastraat 161, Zoetermeer

Kosten € 30,00

Accreditering is bij verschillende beroepsverenigingen aangevraagd

Meer informatie en inschrijving via www.egbertvanwijk.nl